

Kristýna Erbenová
HRANICE MODRÉ / THE LIMIT OF BLUE
• 16. 10. – 29. 11. 2019 •

Narozena 1987 v Kutné Hoře. Žije a tvoří střídavě v ČR a Austrálii. Věnuje se umělecké fotografii a všechny její autorské projekty vznikají na filmový materiál středního formátu.

Kristýna Erbenová se poprvé představila v roce 2011 cyklem **Fragile moments** (Křehké okamžiky), který byl jakýmsi vstupem do samoty, kdy se chceme ukrýt před světem a schoulit sami do sebe. O rok později autorka začala fotografovat další cyklus **Private Territories** (Soukromá území), kdy ji zajímaly anomálie v krajině. Polorozbořený dům na samotě nebo holý strom uprostřed vřesoviště. Jak již samotný titul napovídá, považuje autorka tato místa za projekce svého vnitřního světa a sblížení se s nalezeným územím. Soubor fotografií je tak časově i prostorově více rozmanitý a přitom nepostrádá filozofický přesah a melancholické gesto, které se stalo tak typickým pro tvorbu Kristýny Erbenové.

Téměř identické motivy hledala i v sérii **In the Darkless** (V bezetmí), na které průběžně pracuje od roku 2014 a fotografuje výhradně v noci. Kristýna zde zachycuje své noční výpravy do krajiny osvětlené pouhým měsícem a hvězdami. Při osamělém putování prostorem zesiluje své vnímání – zbystruje smysly, přepíná na intuitivní a instinktivní rovinu. Ve tmě pátrá po autentických, zvláštních a neobvyklých místech, které snímá dlouhou expozicí. Objevuje pro sebe i pro nás, jak by asi vypadal svět, kdybychom viděli v noci.

Tento rozsáhlý soubor se skládá z několika podsouborů: **Almost Breathless** (Téměř bez dechu) se zaměřuje na intimní portréty lidí, kteří jsou sami v temné přírodě, zatímco **Moondust** (Měsíční prach) prozkoumává syrovou divokost Austrálie, kde autorčino noční pátrání není spojené s konkrétní krajinou, ale se snahou představit cosi původního z naší civilizace. Nejčerstvější příspěvek s názvem **The Limit of Blue** (Hranice Modré) zase vykresluje nekonečnou škálu pocitů v odstínech modré, obsažených v nás i v okolním světě. Autorka tak důsledně prokračuje ve vlastní hlubinné terapii, ve vhledu do a za obecně vnímanou skutečnost.

Kristýna Erbenová má za sebou již řadu samostatných i skupinových výstav v České Republice i v zahraničí. Její práce byla publikována a pozitivně reflektována odborným tiskem i médií (např. Atelier, Týden, Lidové noviny, Prager Zeitung, Prague Post, časopis FOTO, VICE, Zone Magazine, Shots magazine, Český rozhlas Regina a Vltava, ČT Art, portrét autorky v pořadu kultura.cz a kultura v regionech České televize).

Díla Kristýny Erbenové jsou zastoupena v soukromých i galerijních sbírkách v ČR i zahraničí.

Studium

2016 Institut tvůrčí fotografie, Slezská univerzita v Opavě

2015 Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta: anglická filologie – filmová věda

2008 Faculty of Humanities, Utrecht University, Utrecht, Nizozemí

Výběr ze samostatných výstav

2019 Hranice Modré / The Limit of Blue - Galerie České Spořitelny, Praha, CZ

2018 Moondust, Galerie Středočeského kraje – GASK, Kutná Hora, CZ

2016 Soukromá území, Galerie Chaos, Střítež, CZ

2015 V bezetmí, Galerie Fotografic, Praha, CZ

2013 Soukromá území, Light Cube Gallery, Brno, CZ

2012 Soukromá území, Galerie Amadeus, Olomouc, CZ

2012 Být sám, Krásný ztráty, Praha, CZ

Výběr ze skupinových výstav

2019 Group Show, Red Hot Arts, Alice Springs, Austrálie

2019 Head On Landscape Prize, Parliament of NSW, Sydney, Austrálie

2018 Znejistění paměti, Galerie NTK, Prague, CZ

2017 Miejszczaosobiste: mloda czeska fotografia, Muzeum Górnoślaskie w Bytomiu, Polsko

2017 Světlo jinak, Galerie Amadeus, Olomouc, CZ

2015 I, Curator, OFF_festival, Piszatory palace, Bratislava, Slovakia

2015 This Place – My Place, workshop s PanAut collective, DOX, Praha, CZ

2015 V kupce vesmíru, Galerie Opera, Ostrava, CZ

2014 Les Boutographies: Rencontres Photographiques de Montpellier, Francie

2014 Young Czech Photographers, Fotofestiwal Łódź, Polsko

O FOTOGRAFIÍCH KRISTÝNY ERBENOVÉ

Všechny fotografie Kristýny Erbenové z posledního cyklu *Hranice modré* jsou fotografovány v noci. Součástí tohoto konceptu je i to, že fotografuje jen jednou za měsíc při úplňku a snímky pořizuje analogovou kamerou na klasický filmový materiál. Fotografování na film je sice limitující okolností, autorku však směřuje k uvážlivějšímu přístupu.

Obrazy noční krajiny vznikaly v Čechách a v Austrálii, kde teď Kristýna většinou žije. Metoda práce ani nacházení námětů nejsou tedy nijak závislé na místě. ***Mediem je tu výhradně sama fotografka.*** Velmi intimními obrazy osvětlené jen měsíčním světlem jsou výsledkem autorčina ohledávání prostoru a jsou odrazem jejího duchovního propojení s krajinou.

Často si vybírá lokalitu pro fotografování jen podle mapy nebo zcela intuitivně při nočních výpravách autem. Někdy vlastní práci předchází průzkum krajiny ve dne, kdy ale všechno vypadá jinak. Pohled rozptyluje množství podrobností, které noc zastírá. Kristýna tedy musí pracovat

s obrazotvorností, umět z pozorovaného vyloučit nepodstatné a rušivé. A to je jedna z důležitých dovedností fotografa.

Její noční fotografie jsou abstrahovanými obrazy, jakousi divadelní scénou - amfiteátre, soustředěným na hlavní děj, kde místo obvyklé hluboké černi je pozadím modrá ve všech představitelných valérech. Dává tušit nedozírný prostor vesmíru a zdálo by se, že hranice ani nemá. Přitom však navede divákovu pozornost k měsícem spoře nasvíceným fragmentům krajiny nebo k jejím výmluvným detailům.

Některé fotografie mají až Magrittovský nádech – na zemi je tu téměř denní světlo, na obloze je však stále hluboká noc.

Dvě z fotografií vystaveného souboru nasvětlené slabým studeným světlem měsíce působí jako předzvěst budoucího dramatického děje. Při troše představivosti mohou být úvodní scénou thrilleru nebo dokonce hororu Alfreda Hitchcocka.

Jinde jsou motivy fotografií světelně na úplné hraně rozeznatelnosti. Ponechávají si tak svá nezjevená tajemství a je jen na nás, abychom se je snažili objevit. Podobný záměr sleduje fotografka i použitím neostrosti, kterou diváka přiměje k většímu soustředění a rozněcuje jeho představivost. Předkládané obrazy tak zůstávají otevřené divákově vnímání a interpretaci.

Převažující modrá barva fotografií má působivý výtvarný efekt. Obzvláště intenzivní je modř na fotografiích australské oblohy, která je bez světelné smogu. Modrá je ale také barvou melancholie a ta nás opravdu při prohlížení fotografií provází. Ostatně i v angličtině, druhém jazyce Kristýny, vyjadřuje obrat „**I´m feeling blue**“ náladu melancholii velmi blízkou.

Temně modrou barvou oblohy prosvítají na některých fotografiích hvězdy. Obvykle jsou působením rotace země spolu s dlouhým časem expozice zachycené v podobě světelných čar. Možná bezděčně tak na zastavených obrazech symbolizují nevyhnutelné plynutí času. A aniž si to uvědomujeme, jsou zároveň světelným vzkazem z dávné minulosti vzdálené i tisíce světelných let.

Jan Adamec

